

El llenguatge

Inconseqüències

25/II/1970

La redacció mínimament acurada d'un text exigeix haver fixat prèviament un criteri sobre diverses qüestions que permeten més d'una solució vàlida i procurar ésser-hi conseqüent. L'expressió lingüística correcta no és pas, al capdavant, tan rígida i estricta com sovint se'ns apareix, sens dubte a causa de la insistència amb què cal combatre certs errors i desviacions inadmissibles. No totes les esmenes que un corrector expert i rigorós introdueix en un text sotmès a la seva revisió i destinat a l'estampa tenen per objecte eliminar-ne incorreccions d'ortografia, de lèxic o de sintaxi: moltes d'elles obeeixen al propòsit de conferir al text unes condicions d'homogeneïtat i de coherència, sense les quals les inconseqüències de criteri que afecten els diversos aspectes de l'escriptura, incloent-hi els més convencionals.

Entre aquests aspectes de l'escriptura amb què amb tanta freqüència podem comprovar que no s'ha seguit cap criteri, o que es deixa d'observar el que semblava que hom havia fixat, podem esmentar l'ús de les lletres majúscules, les quantitats expressades en lletres o en xifres, l'ús de les cometes, de les abreviatures, del caràcter de lletra d'impremta anomenada cursiva, etc. Són, com hem dit, els aspectes més convencionals de l'escriptura, però que cal que vetil·li atentament, si no l'autor del text, la persona que es responsabilitza de la seva impressió. En alguns d'aquests recursos, com les majúscules i les cometes, usats sovint per a destacar un mot o una frase, hi ha una forta tendència a abusar-ne, especialment en la primera part d'un escrit: després, però, el seu autor, com si se n'hagués cansat, o com si esdevingués conscient de l'abús que cometia, en precipitades en els mateixos casos en què no els planyia pas en un passatge anterior.

Hem rebut no fa gaire un prospecte relacionat amb les properes eleccions del Parlament de Catalunya. L'observem que el lector o destinatari hi és tractat, successivament, de vostè, de tu i de vos. Vet aquí un cas de rara inconseqüència, ja que no encertem a endevinar la causa d'aquesta varietat de tractament. És una qüestió que més d'un cop ha fet manifestar opinions diverses: Quin tractament cal donar al lector en un anunci, en un comunicat públic? Nosaltres, especialment en un cas com aquest, optariem pel tractament de vos, però no voldríem pas imposar el nostre criteri a ningú, tant més que els apassionats partidaris del tractament de tu no ens l'admetrien pas. Ara: si que ens veiem amb cor de retreure aquesta falta de conseqüència, que no sembla pas que es pugui justificar, car no creiem que obeeixi al propòsit de fer content a tothom.

Albert Jané